

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	6 augustus 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2020-0900	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8212FA3C	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	1 juli 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften	ONDERWERP	Ontheffing beheer en schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 1 juli 2020 van de Stichting Faunabeheer-
eenheid Utrecht te Renswoude om ontheffing in het kader van artikel 3.8, gelezen in samenhang met artikel 3.10,
tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in artikel 3.8, eerste en vijfde lid, artikel 3.10, eerste en tweede lid, artikel 3.17, eerste lid
en artikel 3.26, derde lid, van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht en Verordening
Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 hebben wij besloten u:

Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in;

- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet voor het jaarrond beperken van de populatie wilde
zwijnen (*Sus scrofa*) in de provincie Utrecht;
- artikel 3.26, eerste lid, aanhef en onder b, van de wet voor wat betreft het gebruik van het geweer:
 - o artikel 3.12, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van het
geweer in een veld kleiner dan 40 ha.;
- artikel 3.26, tweede lid, aanhef en onder a, van de wet voor wat betreft het gebruik van het geweer:
 - o artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het
gebruik van een geweer 1 uur voor zonsopgang en 1 uur na zonsondergang;
 - o artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het
gebruik van een geweer, bij zieke, gewonde, gebrekkige en in nood verkerende dieren, in de
periode tussen 1 uur na zonsondergang en 1 uur voor zonsopgang;
 - o artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit natuurbescherming, voor wat
betreft het gebruik van een geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in
artikel 3.21, eerste lid, aanhef en onder d, van de wet;
 - o artikel 3.26, tweede lid, aanhef en onder c, van de wet voor wat betreft het voorzien van het geweer
van een restlichtversterker, warmtebeeldkijker en geluidsdemper als bedoeld in artikel 3.13, vierde
lid, van het Besluit natuurbescherming;
- ontheffing wordt verleend voor de duur van het Faunabeheerplan 2019-2025 (hierna: FBP).

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Utrecht en ziet op het
doden van wilde zwijnen in het belang van verkeersveiligheid, het voorkomen van belangrijke schade aan
landbouwgewassen en om concurrentie met reeds aanwezige natuurwaarden te voorkomen, zoals nader
omschreven in hoofdstuk 7.3 van het FBP en het voorkomen van onnodig lijden van zieke, gewonde, gebrekkige
en in nood verkerende wilde zwijnen.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, onder a, artikel 3.25, eerste lid, artikel 3.26, tweede lid aanhef en onder a, artikel 3.26, tweede lid, aanhef en onder c van de wet, gelezen hebbende de artikelen 3.13 en 3.16 van het Besluit natuurbescherming voor wat betreft de diersoort wilde zwijnen (*Sus scrofa*) voor de periode van de duur van het FBP.

III. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan Hoofdstuk 3 Soorten van de wet, de Beleidsregels natuur en landschap provincie Utrecht 2017, Besluit Natuurbescherming en het goedgekeurde Faunabeheerplan.

Het wild zwijn (*Sus scrofa*) is een van nature in Nederland in het wild levende diersoort welke beschermd is ingevolge artikel 3.10, eerste lid, van de wet en genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de wet. In de provincie Utrecht wordt voor het wild zwijn een nulstand nagestreefd zoals omschreven in paragraaf 3.3.5 van het Beleidskader Wet natuurbescherming Wet natuurbescherming provincie Utrecht en in de beleidsregels op pagina 293.

IV. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag is door ons op 1 juli 2020 ontvangen.

V. Toetsing beheer en schadebestrijding

Beleid

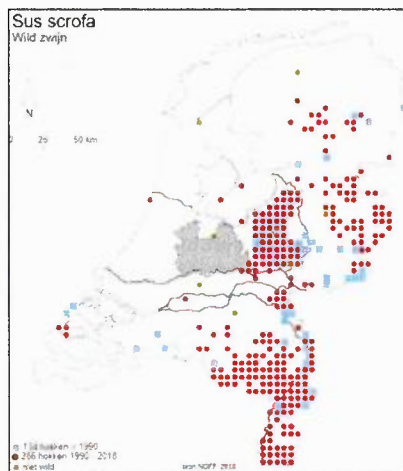
Ontheffing kan verleend worden wanneer ingrijpen nodig is in het kader van een wettelijk belang en indien er geen andere bevredigende oplossingen voorhanden zijn en daarnaast geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Ontheffing op grond van artikel 3.17, eerste lid, van de wet wordt verleend aan een Faunabeheereenheid, die handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde Faunabeheerplan.

In de vergadering van 13 juni 2019 heeft het bestuur van de Faunabeheereenheid Utrecht het FBP 2019-2025 vastgesteld. Wij hebben het FBP goedgekeurd bij besluit van 7 juli 2020. In het FBP is de onderbouwing voor deze ontheffingsaanvraag gegeven en maakt tevens deel uit van onze overwegingen.

Aantalsontwikkeling en verspreiding

Het wild zwijn leefde oorspronkelijk in Europa (met Zuid-Scandinavië als noordgrens van de verspreiding), Noordwest-Afrika en grote delen van Azië. In Nederland was het wild zwijn in de 19^e eeuw uitgestorven, maar is later is door Prins Hendrik weer geherintroduceerd. Nu komt het wild zwijn voor op de Veluwe, in Limburg, Noord-Brabant en bij Nijmegen. In Utrecht zijn tot op heden geen gevestigde populaties van wilde zwijnen. Wel zijn er meerdere waarnemingen van rondzwervende wilde zwijnen in de provincie waargenomen. De wilde zwijnenpopulatie in Nederland neemt toe.

Populaties nemen in verspreiding en aantal toe, mede door de aanleg van ecoducten waardoor leefgebieden beter aaneengesloten worden. In de herfst van 2010 verschenen de eerste twee wilde zwijnen bij Rhenen. In de jaren 2012 en 2013 zijn twee keer groepen wilde zwijnen in de omgeving van Rhenen verschenen. Of deze dieren dit gebied op een natuurlijke manier bereikt hebben is niet zeker. Het is gelukt om deze dieren te doden en daarmee belangrijke schade te voorkomen. In het Gelderse deel van de Gelderse Vallei worden ten noorden van Ede regelmatig wilde zwijnen waargenomen. Zwervende dieren worden incidenteel waargenomen in het Gelderse deel van het Binnenveld. In de afgelopen jaren zijn er verschillende waarnemingen van telkens één wild zwijn in de Palmerswaard.

Verspreiding van het wild zwijn in Nederland, periode 1990-2018 (Bron: Zoogdiervereniging, 2018).

Schademeldingen aan BIJ12 Faunazaken

Bij BIJ12 Faunazaken zijn voor de provincie Utrecht in de periode 2010-2014 twee aanvragen binnengekomen voor tegemoetkomingen in schade veroorzaakt door wilde zwijnen. Deze verzoeken betroffen schade aan grasland die was veroorzaakt door een kleine groep wilde zwijnen in Rhenen. Door effectief ingrijpen is de schade beperkt gebleven, en is er na 2014 geen belangrijke schade meer waargenomen

Verkeersveiligheid en landbouwschade

Wanneer wilde zwijnen foerageren op agrarische percelen veroorzaken zij schade aan het veld door te wroeten en veroorzaken schade aan het gewas door vertrapping en vraat. De meest kostbare gewasschade door wilde zwijnen wordt veroorzaakt aan aardappelen, grasland, maïs en graan. Wilde zwijnen wroeten onder graszoden naar bodemfauna, zoals regenwormen, emelten en engerlingen, waarbij het grasland plaatselijk geheel kan worden omgeploegd. Bij granen kan er behalve vraat ook schade door vertrapping (liggen, rollen) optreden. Een maïs- of graanveld is niet enkel een bron voor voedsel, maar wordt tevens door wilde zwijnen gebruikt als rustplaats. Om deze aantrekkelijke landbouw percelen te kunnen bereiken dienen wegen overgestoken te worden hetgeen met name in de schemering gevaarlijke verkeerssituaties kan opleveren.

Ziektes

Wanneer ziektes uitbreken bij gehouden varkens of wilde zwijnen in de provincie Utrecht, kan dit gevolgen hebben voor de wilde zwijnenpopulatie, de volksgezondheid (Trichinen) en/of de varkenshouderij in geheel Midden-Nederland. Het wild zwijn is ook een verspreidingsbron van de Afrikaanse varkenspest. Hoewel de Afrikaanse varkenspest nog niet in Nederland is aangetroffen verspreid het virus zich vanuit Oost-Europa via wilde zwijnen nadat het vermoedelijk uit Afrika is verspreid. Recentelijk is de Afrikaanse varkenspest aangetroffen bij wilde zwijnen in de Belgische Ardennen. Een uitbraak van de Afrikaanse zwijnenpest in Nederland zal grote consequenties hebben voor de Nederlandse varkenshouderij en het dierenwelzijn. Vaccinaties zijn thans niet beschikbaar en ruiming van gehouden varkens en een verbod op export zullen de belangrijkste maatregelen zijn.

Schade aan flora en fauna

Foeragerende wilde zwijnen vormen een risico voor bodembroedende vogels zoals de houtsnip en de nachtzwaluw en voor reptielen, amfibieën, bodemorganismen waaronder larven van het vliegend hert en op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde habitats. Hoewel wilde zwijnen afbreuk kunnen doen aan specifieke instandhoudingsdoelstellingen, kan de biodiversiteit bij aanwezigheid van wilde zwijnen toenemen. In natuurgebieden kan, als het gevolg van wroeten en verslepen van zaden, de variatie sterk toenemen. Hiervoor mogen de aantallen aanwezige zwijnen niet te hoog zijn.

Evaluatie

Hoewel er weliswaar waarnemingen zijn van wilde zwijnen in de provincie Utrecht is de vestiging van een populatie wilde zwijnen in Utrecht effectief voorkomen. Ook heeft het adequaat optreden mede voorkomen dat er belangrijke schade is ontstaan.

Gunstige staat van instandhouding

Het wild zwijn is geen Rode Lijst-soort. Het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit heeft gesteld dat er in Nederland drie leefgebieden voor wilde zwijnen zijn, op de Veluwe, in Limburg de Meinweg en Meerlebroek.

In Utrecht streven wij een nulstand na. Dat houdt in dat we streven om de schade door wilde zwijnen minimaal te houden door een actieve bestrijding van wilde zwijnen middels afschot. De gunstige staat van instandhouding van de soort wordt gegarandeerd door het voortbestaan van de populaties binnen de drie leefgebieden (Veluwe, Meinweg en Meerlebroek).

Middelen

In artikel 3.25, eerste lid, van de wet is bepaald dat bij het verlenen van een ontheffing de middelen worden aangewezen die voor het vangen en doden van dieren mogen worden gebruikt. Op grond van het derde lid van dit artikel worden slechts middelen aangewezen die nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren voorkomen, dan wel beperken. Derhalve is in artikel 3.15, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming opgenomen dat voor het doden van wilde zwijnen uitsluitend geweren mogen gebruikt met ten minste één getrokken loop en kogelpatronen van ten minste 6,5 mm voor getrokken loop waarvan de trefenergie tenminste 2200 joule op 100 meter van de loopmond bedraagt.

De effectiviteit van de uitvoering van de beheermaatregelen kan verhoogd worden door het inzetten van restlichtkijkers, en warmtebeeldkijkers. Bij het gebruik van een geluiddemper is er minder verstoring in het veld en de nabije omgeving en minder belastend voor de gebruiker. Bij gebruikmaking van de genoemde middelen kan het geweer in de praktijk vaker, effectiever en met minder verstoring ingezet worden, en daardoor bijdragen aan een effectiever populatiebeheer. Het gebruik van een geluiddemper is alleen toegestaan indien de gebruiker dit op grond van de Wet Wapens en Munitie is toegestaan. Het is toegestaan het middel geweer te gebruiken vanaf of vanuit een stilstaand motorvoertuig. Het gebruik van korrelmais is als lokvoer toegestaan, na constatering van aanwezigheid van wilde zwijnen, om realisatie van de gewenste nulstand mogelijk te maken.

Duur en perioden

Er wordt ontheffing gevraagd om jaarrond gebruik te mogen maken van het geweer van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang. Dit is verboden op grond van artikel 3.16, eerste lid, onder a, van het Besluit natuurbescherming. In artikel 3.26, derde lid, van de wet is bepaald dat bij het verlenen van een ontheffing, genoemd in artikel 3.25, eerste lid van de wet, ook ontheffing kan worden verleend van dit verbod. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de belangen van veiligheid, volksgezondheid, (dieren-)welzijn en milieu.

In het FBP is aangegeven dat het, gelet op de leefwijze van het wilde zwijnen, nodig is om ook in de vroege en late schemer zijnde een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang afschot te kunnen plegen. Juist het gebruik tijdens deze extra uren is essentieel om het beoogde beheer te kunnen uitvoeren en om daarmee de doelen zoals in het FBP geformuleerd te kunnen realiseren. De belangen die hierbij in het geding kunnen zijn, zijn veiligheid en (dieren-) welzijn. Naar ons oordeel is er in de schermerperiode voldoende licht om wilde zwijnen van andere dieren en mensen te kunnen onderscheiden en op een verantwoorde wijze te kunnen aanspreken, dit eventueel in combinatie met de genoemde toegestane middelen, het gevraagde is dan ook toegestaan.

VI. Conclusie

Gezien het FBP en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht en gelet op de naar voren gebrachte en hierboven beschreven feiten en omstandigheden zijn wij van oordeel dat in het belang van verkeersveiligheid en ter voorkoming van schade aan bossen, landbouwgewassen, flora en fauna voldoende onderbouwd is om het doden met behulp van een geweer, inclusief aanvullende middelen, van wilde zwijnen (*Sus scrofa*) toe te staan en ontheffing te verlenen.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 1 september 2020. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officiëlebe bekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing.

- Stichting Faunabeheereenheid Utrecht te Renswoude.

Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- Politie Regio Utrecht, coördinator bijzondere wetten.
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

BIJLAGE 1:

Voorschriften verbonden aan het besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht van 6 augustus 2020, zaakkenmerk Z-WNB-BSB-2020-0900.

Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Wet natuurbescherming zijn op grond van artikel 5.3 Wnb de volgende voorschriften verbonden:

Gebruiksvoorschriften

Door gebruikmaking van deze ontheffing verklaard ontheffinggebruiker kennis genomen te hebben van de inhoud van op deze ontheffing van toepassing zijnde Gebruikersvoorschriften, Algemene Voorschriften FBE Utrecht en de Begrippenlijst, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van deze ontheffing gebruik wordt gemaakt. De Gebruikersvoorschriften ontheffinghouder, Algemene Voorschriften FBE Utrecht en de begrippenlijst, welke te raadplegen zijn op de website www.fb utrecht.nl en www.provincie-utrecht.nl worden hier als herhaald en ingelast beschouwd.

Reikwijdte

De ontheffing geldt voor het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Utrecht voor de duur van het Faunabeheerplan 2019-2025.

Specifieke voorschriften

1. De ontheffing geldt jaarrond vanaf een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
2. De ontheffing geldt voor het doden met behulp van het geweer van het wild zwijn (*Sus scrofa*) ter voorkoming c.q. reducering van verkeersonveiligheid en ter voorkoming van schade aan bossen, landbouwgewassen, flora en fauna en het handhaven van de gewenste nulstand in de provincie.
3. Het gebruik van het geweer is niet toegestaan op de dagen zoals vermeld in de gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker.
4. Afschot van zieke, gewonde, gebrekkige en in nood verkerende dieren is 24 uur per dag jaarrond toegestaan.
5. Gebruikmaking van een geweer, waarbij wordt gehandeld in afwijking van de regels, inzake jachtvelden kleiner dan 40 ha is toegestaan.
6. Het gebruik van het geweer is niet toegestaan binnen een straal van 250 meter gemeten vanuit het hart van een ecoduct. Indien de Faunabeheereenheid Utrecht dit nodig acht kan daar met kennisgeving vooraf aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna RUD) en onder nadere motivatie van afgeweken worden voor zover dit het functioneren van het betreffende ecoduct niet wezenlijk aantast.

Middelen

7. Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in het besluit waar deze voorschriften onderdeel van zijn.
8. Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in de van toepassing zijnde gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker, onder E.